

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

vers .5.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82999](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82999)

Prehenderit, maximus agricolis pelagoq; praebitur imber. Si obscurum cornu, sen niger aer, caelum est, quod in Palaestina dicebant triste rutilans. Aratus vocat Lunam *μαλαίνουμένη*. S. Basil. Hom. 6. in Hex. *μαχρίαν*, Claudianus

Lunaq; non gracili surrexit lurida cornu.

Color ille nigricans, aut triste rubens, quem Cereuleum appellant.

Olli Cereuleus supra caput astitit imber.

Sic Vegetius: Color cereuleus indicat pluuiam, & paulo post Virgilius de Sole. Cereuleus pluuiam denunciat, igneus Euros. Cereuleo nigrum indicari constat ex Arato, unde ista sumpsit poeta.

ἢ εἴτε μελαίνῃ καὶ τοὶ τὰ μὲν ὕδατ' ἔστω

Σημεῖα μετέωρ'.

Si quando nigris sit, haec tibi signa erunt futura pluuiam. Hoc est ergo *οὐρατ' ἐν γὰρ τὸν* triste rubens, sic etiam Virgilius.

*Si macula incipiens rutilo immiscerier igni,
Omnia tum pariter ventis nimbiq; videbis*

Ferere.

Vegetio etiam imbre impendente Sol est maculosus. Hic autem etiam conditur in nubem, quae ipsa atra rutilo miscetur.

§. 7. Hae igitur in re consentiunt Scriptura, & observationes Paganorum. Vna in re videtur diuersitas. Iudaei cum caelum vesperti vident *συνέλαον* serenitatem fore praedicunt, at Virgilius cum Luna rubuerit, ventum esse ait. At si virgineo suffuderit or a rubere, Ventus erit, vento semper rubet aurea Phoebe. Et de Sole. Cereuleus pluuias denunciat, igneus Euros. ibi quoq; est Sol *συνέλαον*, Ignis. Sic Vegetius: Ventu virgentibus igneus. Sumpsit ex Arato. *Τὸ δ' ἐκαστὸν αὐτὸν ἀνέμερον. omnia rubra sunt (signa) venti.*

Possit quispiam dicere, cum sunt in Palaestina venti, videri *συνέλαον*: valde enim refrigerat regionem positam plagae suae ardentem. Nec ratione caret, si distinguamus Solis & Lunae ruborem, ab aeris rubore hilari & diluto. Nam opus est intensiore & spissiore aliquanto rubore aeris, ut astra illa rubeant: medio item enim facile luce sua vindicant. Itaq; si tenuis sit & laevis rubor vesperti, serenitas erit, si grauior, ut Sol vel Luna rubeant, ventus erit. Si rubor Lunae ad nigrotē tendat, & Solis color variauerit, triste caelo, imber erit. Tria igitur prognostica diuersa sunt. Cereuleus aeris color, rutilo tustiore & nigricante, qui Solem & Lunam condit, maculis variet, quo signatur pluuiam. Rubor aeris laetior qui Solem & Lunam coloret, ille ventos indicat, licet iocundior, sed copiosa est materies exhalationū & vaporum. Deniq; color vespertinus rubens, sed dilutus, qui vel post Solis occasum apparet, vel Solem uon imbuat victus lucis candore, tum nec venti nec pluuiam expectanda fuerit. Porro Lunae cornua obtusa aeris per quem videntur spissitudinem designant, ideoq; pluuiam denunciant maiora enim videntur, si medium densius sit, ita Solis orbis mane per vapores aspectus maior, at in medio caeli minor appareat. Haec illi considerauerunt, spiritualia neglexerunt, negat Christus aliud signum se daturum, quam Ionae Prophetae de quo c. 12. Plinij etiam praesagia conueniunt. l. 18. c. 35.

Conciliatio
v. 1. p. a-
v. 1. a.

Signa
Tempe-
statum.

Primumq; a Sole capiemus praesagia. Purus oriens, atq; non feruens, serenum diem nunciat: at hybernā pallidus grandinem: si & occidit pridie serenus & oritur tanto certior fides serenitatis. Concautis oriens pluuias praedicat: item ventos cum ante exorientem eū nubes rubescunt. Quod si & nigrae rubentibus interuenerint, & pluuias. Cum orientis atq; occidentis radij rubent, coire pluuias. Si circa occidentem rubeant nubes, serenitatem futuram diei sponder. Si in exortu spargentur partim ad Austrum, partim ad Aqu-

lonem, pura circa eum serenitas sit licet, pluuiam tamen ventosq; significabunt. Si in ortu, aut in occasu contracti cernuntur radij imbrem. Si in occasu eius pluet, aut radij in se nubem trahent, asperam in proximum diem tempestatē significabunt. Cum orientem diuino illustres eminebant, quis circumdanti nubem sint, pluuiam portendent. Si ante exortū nubes globabuntur hyemem asperam denuntiabunt. Si ab ortu repelluntur, & ad occasum abibunt, serenitatem, Si nubes Solem circumcludunt, quanto minus luminis relinquent, tanto turbidior tempestatē erit: Si veto etiam duplex orbis fuerit, eo atrocior. Quod si in exortu sit, ita ut rubescant nubes, maxima ostendetur tempestatē. Si non ambibunt, sed incumbunt, a quocumque vento fuerint, eum portendent. Si a meridie, & imbiē Si oriens cingetur orbe ex qua parte is se aperit expectetur ventus. Si totus defluerit aequaliter, serenitatem dabit. Si in exortu longe radios per nubes porriget, & medius erit inanis pluuiam significabit. Si ante ortum radij ostendunt, aqua & ventum. Si circa occidentem candidus circulus erit, noctis leuitem tempestatē. Si nebula vehementiorem. Si cadente Sole, ventum. Si ater circularis fuerit, ex qua regione is rupeit se, ventum magnum.

VERSUS 5.

Et cum venissent discipuli eius trans fretum, obliti sunt panes accipere.

QUESTIO I.

Quomodo obliti sunt panes accipere?

§. 1. P. Recedente vesia dicitur abiisse, Marc. c. 8. 14. admonet lacum traiecit, abiit enim *transfretum*. In longiore autem profectioem solebant panes accipere. Nempe antequam nauigarent, obliti fuerant, *ἵνα τὸ πῶς αὐτὴν ἵπταν ὑλίου ἐμ.* Negligentia Apostolorum accusare morosi est interpretis. Fieri enim poterat, ut feriat re occupati, Domini miraculis, & sermonibus intenti corporis curandi cogitatione deponerent. Diuina autem ordinatione obliuio contigit, ut admonitionis sequentis occasio daretur, imo & noui miraculi, nam Christus eorum sollicitudinem in animo latentem & debile si dem detexit. Sportas quae super fuerant, aut tui bax, aut pauperibus distribuerunt, ad miraculi magnitudinem & certitudinem cunctis indicandam. Proficiuntur igitur & ignorant comestum deesse, donec iam ad stationem peruenirent.

VERSUS 6.

Qui dixit illis: Intuemini & caute a fermento Phariseorum & Sadducaeorum.

QUESTIO II.

Quid fermentum Phariseorum?

§. 1. O. Caelatione parū de quibus ipsi solliciti erant Christus eos de fermento Phariseorum cauendo hortatur, geminatione verborū efficaci: *ἵνα πῶς αὐτὴν ἵπταν ὑλίου ἐμ.* Marc. cap. 8. 15. *ἐπὶ τὸ πῶς αὐτὴν ἵπταν ὑλίου ἐμ.* v. d. discernite, a fermento. Paulus eodē simili ab haereticis cauendum nos hortatur. i. Cor. 5. modicum fermentum totam massam corrumpit. Solo attractu & mistura nocet. Et mirum est totam massam corrumpi, & accescere fermentum autem a tota massa non edulcorari.

§. 2. Fermentum *ἡ ζυμὴ* quidam interpretantur, quicquid proprium Phaulai diuino verbo admisce- rent, ita fere haeretici. Calu. l. 4. In l. 10. 26. Verum expositiones multae, illustrationesque addi verbo diuino solent, non tamen quae parem eum ipso